

Parabener udfaset af apotekets produkter

Hvor størstedelen af hud- og kropsspleje-produkter førhen indeholdt parabener, er apotekets egen produktserie nu helt parabenefri, og flere andre serier følger trop. Udviklingen er positiv, men det er vigtigt med en nuanceret debat, da der fortsat er behov for at konservere hudplejeprodukter

Foto: Anders Høj Eggers

Af Nana Vogelbein, freelancejournalist. Foto: Polfoto

Apotekernes image er kendetegnet ved faglighed og troværdighed. Forbrugerne har derfor en forventning om, at hudplejeprodukter, som købes på apoteket, er sikre og fri for stoffer, der kan være sundhedsskadelige. Parabener, der siden 1940'erne har været brugt i blandt andet hud- og kropssplejeprodukter for at hindre bakterie- og svampevækst samt nedbrydning, har imidlertid været udskældt, fordi nogle parabenetyper mistænkes for at være hormonforstyrrende.

Apotekernes A.m.b.a., som står for apotekernes egne produktserier og distribuerer en række andre mærker til apotekerne, har derfor nu helt udfaset brug af parabener i produktserien 'Apotekets'. Der findes fortsat hud- og kropssplejeprodukter med parabener på landets apoteker, men for varerne i serien 'Apotekets' er målsætningen klar: Parabener skal undgås, hvor det er muligt, og er der behov for konservering, finder man alternativer.

"Der er ingen tvivl om, at trenden er, at man udfaser parabener. Vores generelle strategi er at udvikle så milde og skånsomme produkter som muligt. Det sker både med tanke på kunden og miljøet. Mange af vores produkter er udviklet i samarbejde med Astma-Allergi

Danmark (tidligere Astma-Allergi Forbundet, red.), og flere er desuden Svanemærket," siger Anne-Marie Bro Vedstesen, direktør for Apotekernes A.m.b.a.

Industrien har forstået budskabet

Mens trenden i Norden i en årrække har været præget af kritiske holdninger til hudplejeingredienser og fokusering på parabenefri produkter, har producenterne i det sydlige Europa haft svært ved at forstå alvoren i forbrugernes krav. Sådan forholder det sig ikke længere. Industrien oplever, at de nordiske forbrugertrends omkring hudpleje kan anvendes positivt i den internationale produktudvikling.

"Vores franske hudplejeleverandør, Pierre Fabre, arbejder løbende på at fjerne parabener fra produkterne, og selv om det har taget nogle år at få sat gang i udviklingen, er vi nu nået meget langt. Eksempelvis er de fleste A-Derma-produkter uden parabener, og serien vil være helt parabenefri i løbet af 2012. Ducray-hårserien er allerede uden parabener, og også Avène får flere og flere produkter uden parabener, blandt andet solserien der er relanceret i år. Apoteket har efterhånden et stort og spændende hudplejesortiment og skal kunne levere parabenefri varer. At nogle produkter er med parabener, er stadig trygt. I

Apotekets Sol Lotion

200 ml

Mellem beskyttelse

UVA+UVB

Vandfast

Uden parfume og parabener

Deklareret i samarbejde med
Astma-Allergi Forbundet

apotek

Produktfoto

dialogen med forbrugerne skal det blot understreges, at produkterne er så mildt konserverede, som de kan være i forhold til deres formål i øvrigt,” lyder der fra Anne-Marie Bro Vedstesen. Hun uddyber:

”Industrien er pejlet ind på trenden, og jeg mener, at vi er på rette spor. Men man skal huske på, at de fleste produkter er vandholdige, og derfor er det nødvendigt at tilsætte konserveringsmiddel. Og nogle parabener er det måske ikke nødvendigt at skille sig af med, skønt forbrugerne skærer alle over en kam. Når man fjerner de to sikre methyl- og ethylparabener, hvis virkning er veldokumenteret, skal der noget andet ind, som vi ikke har så stort et kendskab til. Det er hele tiden en balancegang og en afvejning af, om vi har et bedre alternativ til parabener. Derfor er det vigtigt, at man anerkender behovet for konservering af hudplejeprodukter, og at der fortsat forskes i konserveringsmidler.”

Den vigtige valgmulighed

At parabener er et gammelt og velkendt stof til at hindre bakterie- og svampevækst, og at det tåles af rigtig mange modsat en del andre stoffer, der anvendes i kosmetiske produkter, er et vigtigt parameter, ræsonnerer *Helle Jacobsgaard*, farmaceut i Danmarks Apotekerforening. Men usikkerheden om parabenernes hormonforstyrrende effekt og det store fokus på parabener i samfundet bevirker, at det er afgørende, at forbrugerne på apoteket altid har en valgmulighed og et alternativ til parabener, vurderer farmaceuten endvidere.

”Det er vigtigt, at forbrugerne træffer deres valg på et kvalificeret grundlag. Vi overvejer derfor at udvide Standard for Skrankerådgivning til også at omfatte frihandelsvarer og ikke kun lægemidler, som det er i dag. Standarden skal dog ikke kun gælde produkter med parabener, men alle frihandelsvarer, hvor det kan være relevant med en faglig rådgivning. Der er særlig fokus på hormonforstyrrende stoffer som parabener i forbindelse med børn og gravide. Apotekets personale bør vejlede gravide og forældre om alternative muligheder til produkter, der indeholder parabener. Det kan også være en god idé at skilte i selvvalgsafdelingen med, hvilke produkter der indeholder for eksempel parabener og/eller parfume, så det er meget tydeligt, at der er en valgmulighed,” forklarer Helle Jacobsgaard.

Sortimentsliste giver godt fundament

I forlængelse af forbrugernes krav om rene produkter, har også kæderne presset på for at få parabener væk fra apotekernes hylder. Administrerende direktør for A-apoteket, Danmarks største kæde af apoteker, *Pernille Winther Jensen*, fastslår, at kæden for længst er gået i dialog med deres leverandører og har bedt dem om at udfase parabener. For at klæde personalet bedst muligt på har A-apoteket for et halvt år siden endvidere lagt en total sortimentsliste ud på kædens intranet. Med få klik kan de ansatte finde oplysninger om hvert enkelt produkt og efterfølgende rådgive kunden optimalt om eksempelvis parabeneindhold.

"Ønsker kunden at undgå parabener, er det muligt at finde et produkt, der matcher. Den gode skranke-rådgivning er meget vigtig, og derfor ønsker vi at give medarbejderne de bedst mulige arbejdsforhold og kunden den bedst mulige service. På et tidspunkt var hovedparten af hud- og kropsplejeprodukter med parabener, som er det bedst kendte konserveringsmiddel på markedet, men holdningen blandt de danske forbrugere har ændret sig i takt med, at parabener har været genstand for megen medieopmærksomhed. Den tendens skal vi følge," siger Pernille Winther Jensen og fortsætter:

"Rådgivning af høj kvalitet er en af apotekets vigtigste opgaver, og vi skal være i stand til at indfri kundens forventninger. Der er i dag ingen parabener i de solprodukter, vi sælger, og listen over parabenefri produkter vokser. Den parabenefri trend, som er begyndt i de nordiske lande, breder sig nu sydover."

Ros til initiativ

I Forbrugerrådet, som tidligere har kritiseret apotekerne for salg af hud- og kropspleje med parabener, hilser man de parabenefri produkter på apoteket velkommen.

"Jeg vil gerne rose apotekerne for dette initiativ. Det signalerer ansvarlighed, og det er vigtigt, når der hersker tvivl om, hvorvidt parabener kan være hormonforstyrrende. Vi er af den holdning, at hormonkemi skal undgås, hvor den kan, og i eksempelvis cremer er den ikke 100 procent nødvendig, som det måske kan være i visse lægemidler, hvor der ikke kan findes et alternativ. Kan man melde ud, at hylderne er fri for produkter, der indeholder ingredienser, som er på

EU's liste over hormonforstyrrende stoffer, har man det bedste udgangspunkt for den optimale rådgivning," siger *Claus Jørgensen*, miljøpolitisk medarbejder i Forbrugerrådet.

Et spørgsmål om politik

Ifølge Claus Jørgensen har forbrugerne svært ved at gennemskue, hvad der er op og ned i debatten om tilsætnings- og konserveringsmidler, og derfor er det vigtigt, at apotekerne viser vejen.

"Den optimale løsning er, at forbrugerne ikke tvinges til at skulle tage stilling. Myndigheder og producenter må sørge for, at de skadelige stoffer slet ikke findes i de produkter, vi bruger. I sidste ende er det politikernes ansvar. Vejen frem er oplysning, for der findes alternativer til parabener i langt de fleste tilfælde. Derfor vil jeg opfordre apotekerne til at tage skridtet videre og få parabenerne helt ud af de produkter, de sælger, eksempelvis ved kun at have hud- og kropsplejeprodukter, der er miljømærket, i sortiment. På den måde kan forbrugerne føle sig fuldstændigt sikre," vurderer Claus Jørgensen. ■

Seks parabener med forskellig virkning

- Der findes seks forskellige typer parabener: methyl-, ethyl-, propyl-, butyl-, isopropyl- samt isobutylparaben, der alle har forskellig virkning og effekt. Mens methyl- og ethylparaben er blevet klassificeret som ufarlige af EU's videnskabelige komité for forbrugerprodukter, SCCP, undersøges de resterende fire parabener nærmere, da de mistænkes for at kunne have bivirkninger
- I 2004 gav Miljøstyrelsen tilladelse til brug af alle seks typer parabener i kosmetik
- Miljøministeriet har reguleret indholdet af parabener i hudplejeprodukter. Der må derfor højst indgå 0,4 procent af et enkelt paraben og 0,8 procent af en blanding af parabener.